ISACA MÁSODIK SZERDAI ELŐADÁS

Bonnyai Tünde

Új szemlélet – CER irányelv és amire számíthatunk

2023. április 12.

ISACA Budapest Chapter

FELELŐSSÉG KIZÁRÁSA

Az elhangzott prezentációk tartalmát illetően az ISACA Magyarországi Egyesület nem vállal felelősséget az abban nyújtott információk aktualitásáért, helyességéért és teljességéért.

Az itt elhangzott információk nem feltétlenül egyeznek meg az ISACA Magyarországi Egyesület álláspontjával.

ISACA®
Budapest Chapter

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2557 **Irányelve** a **kritikus szervezetek rezilienciájáról** és a 2008/114/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről

CER

on the resilience of critical entities and repealing Council Directive 2008/114/EC

ISACA Budapest Chapter

History of …

C

I

P

ISACA®
Budapest Chapter

History of …

C

E

R

ISACA®
Budapest Chapter

Anno domini 2008

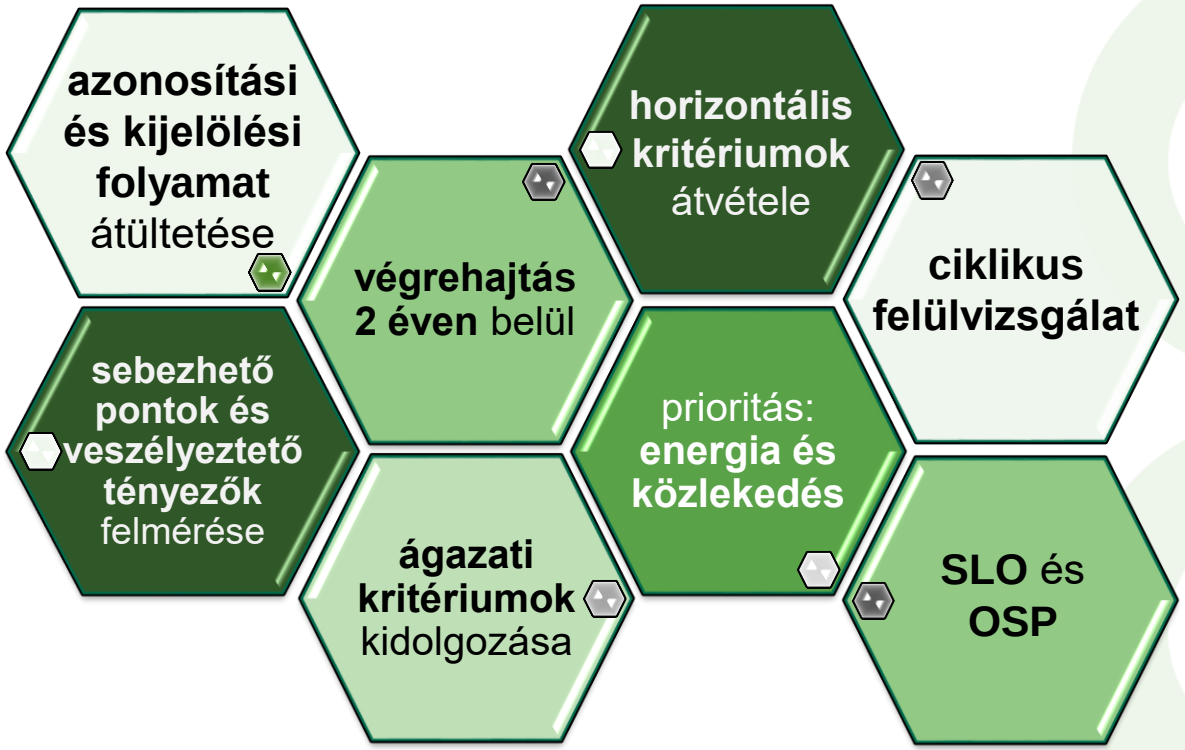

A Tanács 2008/114/EK **Irányelve** az európai kritikus infrastruktúrák azonosításáról és kijelöléséről, valamint védelmük javítása szükségességének értékeléséről

ISACA Budapest Chapter

Magyarország és az Lrtv.

- ENERGIA
- KÖZLEKEDÉS
- AGRÁRGAZDASÁG
- EGÉSZSÉGÜGY
- TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS
- PÉNZÜGY
- IKT
- VÍZ
- HONVÉDELEM
- KÖZBIZTONSÁG-VÉDELEM

ISACA®
Budapest Chapter

Magyarország és a NIS irányelv

ENERGIA	ENERGIA
KÖZLEKEDÉS	KÖZLEKEDÉS
AGRÁRGAZDASÁG	
EGÉSZSÉGÜGY	EGÉSZSÉGÜGY
TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS	
PÉNZÜGY	PÉNZÜGY
IKT	DIGITÁLIS INFRASTRUKTÚRA
VÍZ	IVÓVÍZ-ELLÁTÁS
HONVÉDELEM	
KÖZBIZTONSÁG-VÉDELEM	

ISACA Budapest Chapter

CER irányelv ágazatai

ENERGIA	ENERGIA	ENERGIA
KÖZLEKEDÉS	KÖZLEKEDÉS	KÖZLEKEDÉS
AGRÁRGAZDASÁG		ÉLELMISZER-ELŐÁLLÍTÁS/FELDOLGOZÁS
EGÉSZSÉGÜGY	EGÉSZSÉGÜGY	EGÉSZSÉGÜGY
TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS		BANKI SZOLGÁLTATÁSOK
PÉNZÜGY	PÉNZÜGY	PÉNZÜGYI PIACI INFRASTRUKTÚRA
IKT	DIGITÁLIS INFRASTRUKTÚRA	DIGITÁLIS INFRASTRUKTÚRA
VÍZ	IVÓVÍZ-ELLÁTÁS	IVÓVÍZ
HONVÉDELEM		SZENNYVÍZ
KÖZBIZTONSÁG-VÉDELEM		KÖZIGAZGATÁS

+ VILÁGŰR

ISACA Budapest Chapter

Reziliens képességek fokozása:

- minimum**szabályok**kal és célzott támogatási-felügyeleti **intézkedések**kel
- **képesség**
  - ✓ a zavarokat előidéző események megelőzésére
  - ✓ a kialakult eseményekkel szembeni védekezésre
  - ✓ a bekövetkező eseményekre történő reagálásra
  - ✓ az események hatásainak való ellenállásra
  - ✓ a következmények enyhítésére és tompításara
  - ✓ a körülményekhez történő alkalmazkodásra
  - ✓ a veszteségek utáni helyreállításra

Rugalmas ellenálló és reagáló képesség kialakítását és fejlesztését a kritikus szervezeteknél.

ISACA Budapest Chapter

CER irányelv ágazataiban

HOL?

- ENERGIA
- KÖZLEKEDÉS
- ÉLELMISZER-ELŐÁLLÍTÁS/FELDOLGOZÁS
- EGÉSZSÉGÜGY
- BANKI SZOLGÁLTATÁSOK
- PÉNZÜGYI PIACI INFRASTRUKTÚRA
- DIGITÁLIS INFRASTRUKTÚRA
- IVÓVÍZ
- SZENNYVÍZ
- KÖZIGAZGATÁS
- + VILÁGŰR

ISACA Budapest Chapter

(C)ERVEZETEK

- a kritikus szervezet(ek)
- a hatóság(ok) & SPOC
- a tagállam(ok)
- a CERG
- az Európai Bizottság

ISACA Budapest Chapter

a kritikus szervezet(ek)

- köz- vagy magánjogi szervezet, amely **alapvető szolgáltatás**(oka)t* nyújt,
- adott tagállamban működik és ott található a **kritikus infrastruktúrája****
- az egyes ágazatok vagy alágazatok relációjában **nevesített szervezeti kategóriába tartozik**

Energia	**Villamos energia**	villamos energiát **termelő**, természetes vagy jogi személy
Egészségügy	**-**	olyan természetes vagy jogi személy, vagy bármely más jogalany, aki vagy amely **jogszerűen nyújt egészségügyi ellátást** egy tagállam területén

- bekövetkező esemény **jelentős zavart keltő hatásokkal járna** a szolgáltatás biztosítására (significant disruptive effects on the provision of the service)

a kritikus szervezet

1. Az azonosítást követő 9 hónapon belül **KOCKÁZATÉRTÉKELÉS**T készít, amelyet legalább 4 évente megismétel.

a kritikus szervezet

KOCKÁZATÉRTÉKELÉSE

- **tagállami kockázatértékelés** figyelembevételével (lásd később),
- valamennyi releváns kockázatra, amely zavart okozhat az alapvető szolgáltatás(ok) nyújtásában, de legalább:

  - a **természeti** eredetű,
  - az **ember okozta**

  } **kockázatok**at – beleértve a *baleset*et, *természeti katasztrófák*at, *népegészségügyi szükséghelyzetek*et, *hibrid fenyegetések*et – **amelyek 'incident'-hez* vezethetnek**

- illetve, **más ágazatok függése** + más **ágazatoktól való függés mértéke**

✓ Meglévő kockázatelemzés-értékelés **megfeleltethető**sége.

a kritikus szervezet

1. Az azonosítást követő 9 hónapon belül **KOCKÁZATÉRTÉKELÉS**T készít, amelyet legalább 4 évente megismétel.

2. Az azonosítást követő 10 hónapon belül **TECHNIKAI, BIZTONSÁGI, SZERVEZETI INTÉZKEDÉSEK**et foganatosít a reziliens képességei fokozása érdekében.

a kritikus szervezet

ARÁNYOS REZILIENCIA-INTÉZKEDÉSEI

PREVENTION

megelőzés, figyelemmel a **katasztrófakockázat**ok csökkentésére, beleértve a klímaváltozáshoz **alkalmazkodás**t

REACTION

következményekkel szembeni **ellenállás**, azok **enyhítés**e **kockázat- és válságkezelési eljárások**kal, **riasztás**i gyakorlattal

RECOVERY

üzletmenet-folytonossági intézkedések és az **alternatív ellátási lánc**ok azonosításával a szolgáltatás újraindítása érdekében

FIZIKAI VÉDELEM

helyiségek, területek, **kritikus infrastruktúra** fizikai védelme

HUMÁN VÉDELEM

kritikus funkciókat* ellátó személyzet, **hozzáférési jogok** szabályozása, **háttérellenőrzési**** eljárásrend, **képzési és képesítési** követelmények

összekötő tisztviselő, mint kapcsolattartó pont kijelölése.

REZILIENCIA-TERV

megtett **intézkedések leírása** és alkalmazása tervszerűen, egyéb kapcsolódó dokumentumok felhasználhatósága

\+ **megfeleltethető**ség

a kritikus szervezet

1. Az azonosítást követő 9 hónapon belül **KOCKÁZATÉRTÉKELÉS**T készít, amelyet legalább 4 évente megismétel.

2. Az azonosítást követő 10 hónapon belül **TECHNIKAI, BIZTONSÁGI, SZERVEZETI INTÉZKEDÉSEK**et foganatosít a reziliens képességei fokozása érdekében.

3. **’Incident’** bekövetkezése esetén **JELENTÉS**t tesz.

a kritikus szervezet

’INCIDENT’ BEJELENTÉSE

- olyan ’incident’, amely jelentős* zavart okoz(hat) az alapvető szolgáltatás nyújtásában,
- **24 órán belül** → kezdeti **értesítés**,
- **30 nap** → részletes **jelentés**
- az illetékes **hatóság** részére.

Zavar jelentőségének megállapításához figyelembe kell venni:

- ✓ érintett felhasználók száma és aránya
- ✓ zavar időtartama
- ✓ érintett földrajzi terület

(C)ERVEZETEK

- ✓ a kritikus szervezet(ek)
- a hatóság(ok) & SPOC

ISACA Budapest Chapter

a hatóság(ok) & SPOC

felügyelet és azonosítás források kivételek

ellenőrzés és intézkedés elrendelése

kötelező együttműködés [kiemelten NIS-2]

megfeleltetés hatásköre

különös jelentőségű európai kritikus szervezet azonosítása

ISACA Budapest Chapter

(C)ERVEZETEK

- ✓ a kritikus szervezet(ek)
- ✓ a hatóság(ok) & SPOC
- a tagállam(ok)

ISACA Budapest Chapter

a tagállam

Nyitott konzultációt követő **stratégia** alkotás
(2026 január)

Tagállami **kockázat-értékelés**

Jelentős hatás és jelentős zavar **értelmezése**

Kritikus szervezetek **azonosítása, kötelezettségei**
(2026 július)

Kritikus szervezetek **támogatása**

Hatóság(ok) és kapcsolattartó pont nevesítése + **kötelező együttműködés**

ISACA® Budapest Chapter

a tagállam

’Significant disruptive effect’ (HUN: Jelentős zavart keltő hatás)

when determining the significance of a disruptive effect…

(HUN: zavart keltő hatások jelentőségének meghatározásakor)

- felhasználók **száma**
- ágazatok közötti **interdependencia**
- gazdaságra, társadalmi tevékenységre, környezetre, biztonságra, lakosságra gyakorolt **hatás**
- szervezet **piaci** részesedése
- potenciálisan érintett **földrajzi** terület nagysága a határon átnyúló jellegre is tekintettel
- szervezet jelentősége a szolgáltatás **elégséges szint**jének fenntartásában

Jelentős hatás és jelentős zavar **értelmezése**

ISACA Budapest Chapter

(C)ERVEZETEK

- ✓ a kritikus szervezet(ek)
- ✓ a hatóság(ok) & SPOC
- ✓ a tagállam(ok)
- a CERG

KIK?

ISACA Budapest Chapter

a CERG

Európai Bizottság + tagállamok
(felkérhető további szakértő)

évente ülésezik a NIS-2 CG-vel
2 éves munkaprogramok
4 évente összefoglaló jelentés

✓Európai Bizottság támogatása
✓tagállamok együttműködésének elősegítése
✓információcsere platform

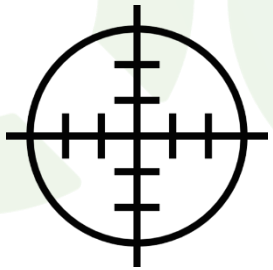

ISACA Budapest Chapter

(C)ERVEZETEK

- ✓ a kritikus szervezet(ek)
- ✓ a hatóság(ok) & SPOC
- ✓ a tagállam(ok)
- ✓ a CERG
- az Európai Bizottság

KIK?

ISACA Budapest Chapter

az Európai Bizottság

ajánlások és nem kötelező érvényű iránymutatások

minta-dokumentumok

képzések, gyakorlatok

affected MS's EU-s források

különös európai jelentőségű kritikus szervezet azonosítása és támogatása*

az Európai Bizottság

Kritikus szervezet támogatása → tanácsadó misszió

- reziliens képességek fejlesztésére irányuló **intézkedések értékelése** céljából

- **kérheti** a tagállam, kezdeményezheti a Bizottság és az érintett tagállamok is
- **3 hónap**on belül jelentés a megállapításokról, amelyet elemeznek az érintett tagállamok →**reziliencia javítása érdekében javaslatok**at tehetnek
- **nemzeti jog** figyelembevételével tanácsadás a **Bizottság** általi **véleménynyilvánítás** formájában (COM → MS + CE)
- vélemény alapján **megtett intézkedésekről tájékoztatás** (MS → COM)

az Európai Bizottság

ajánlások és nem kötelező érvényű iránymutatások

minta-dokumentumok

képzések, gyakorlatok

affected MS's EU-s források

különös európai jelentőségű kritikus szervezet azonosítása és támogatása*

jelentés az EP és a Tanács részére (2027)

ISACA Budapest Chapter

Tehát… mire is számítsunk?

koherens megközelítés?

egységes terminológia?

fejlődésorientáció?

interdependencia?

Hatály: 2024. október

CE: 2026. július + 10 hónap

ISACA® Budapest Chapter

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!